

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Bojan Cvejić, Tamara Skrozza, Dragan Đorđević, Ljiljana Smajlović, Jelka Jovanović, Zorica Višnjić, Olivera Milošević, Vida Petrović Škero, Zlatko Čobović i Vlado Mareš, na sednici održanoj 25.6.2020. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Komentarima ispod teksta “SRAMOTA Reprezentativca i pripadnika ‘Levijatana’ koji je kolima upao u Prihvatni centar, pa pravio haos, SUDIJA PUSTIO NA SLOBODU”, objavljenog 9.maja 2020.godine, na Fejsbuk strani, dnevni list “Blic”

1.prekršio je tačku 1 Odeljka IV (Odgovornost novinara) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da se suprotstavi svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja,

2.prekršio je i tačku 4 Odeljka V (Novinarska pažnja) po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i treba da učini sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.

Nalaže se dnevnom listu “Blic” da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Beogradski centar za ljudska prava podneo je žalbu zbog toga što je na Fejsbuk strani lista, ispod teksta, objavljen veliki broj diskriminatornih komentara u kojima su izneti uvredljivi stavovi protiv migranata, kao i da je pozivano na mržnju i nasilje protiv migranata. U žalbi je navedeno da je Beogradski centar za ljudska prava 12. maja uputio obaveštenje o diskriminatornim komentarima redakciji, sa molbom da ih ukloni, što nije učinjeno. „Napred navedeni komentari, koji nisu uklonjeni, pored kršenja Kodeksa od strane moderatora, predstavljaju otvoren govor mržnje i nastavak ozbiljnog ugrožavanja dostojanstva ličnosti pripadnika migrantske populacije“, ističe se u žalbi. Beogradski centar za ljudska prava je istakao da se sporni komentari nalaze na Fejsbuk profilu koji prati oko 950 hiljada ljudi, što predstavlja pogodno tle za raspirivanje mržnje i netrpeljivosti, podgrevanje atmosfere linča,

pozivanje na nasilje i jačanje predrasuda prema migrantima, prema kojima već postoji veoma izražena socijalna distanca u našem društvu.

Redakcija „Blica“ nije odgovorila na žalbu.

Komisija za žalbe već je u aprilu 2018. godine, odlučivala o žalbi koja se odnosila na komentare na Fejsbuk strani lista i zaključila da je u Smernicama za primenu Kodeksa novinara Srbije, koje je Savet doneo krajem 2016. godine, već u preambuli naznačeno da je dokument primenjiv ne samo na onlajn dostupne medije, nego i na „druge forme izražavanja na internetu, gde se na različitim platformama plasiraju urednički oblikovani sadržaji“. Takođe, u Odeljku V (Novinarska pažnja) Smernica navodi se da je „sadržaj objavljen na onlajn kanalima komunikacije koje mediji koriste u promociji sadržaja i informisanju javnosti smatraju se uređivački oblikovanim sadržajem. Komisija je iz toga zaključila da ima osnova da odlučuje o povredama Kodeksa novinara Srbije komentarima čitalaca na Fejsbuk profilu, odnosno da postoji odgovornost lista za sadržaj profila koji koristi za promociju svojih tekstova.

Kako „Blic“ ne radi prethodnu moderaciju komentara, list nije mogao da odluči da sporne komentare ne objavi. Međutim, u skladu sa pravilima naknadne (ex post) moderacije, bio je dužan da, posle obaveštenja treće osobe, u ovom slučaju najpre Beogradskog centra za ljudska prava, a potom i generalnog sekretara Saveta koji je dostavio žalbu, ukloni nedozvoljene komentare. Pošto to nije učinjeno, redakcija snosi odgovornost za njih.

Kad je reč o sadržaju komentara, Komisija je odlučila da su nesumnjivo diskriminatorni u odnosu na migrante, uvredljivi za njih, kao i da pozivaju na nasilje, bilo direktno, bilo kroz podršku osobi koja je automobilom upala u Prihvatni centar. Bez obzira što sam tekst nije sporan, redakcija je morala da vodi računa o tome da ovakvi komentari nesumnjivo podstiču dalje širenje predrasuda i mržnje prema migrantima, te da njihovo uklanjanje u ovom slučaju nije nikakvo ograničavanje slobode govora, već predstavlja obavezu redakcije da se suprotstavi onima koji krše ljudska prava i zalažu se za diskriminaciju, mržnju i podsticanje nasilja.

Beograd, 26.6.2020.

Predsedavajući

Bojan Cvejić